

Jaar	2019
Afdeling	1
Nummer	257
Publicatiedatum	6 maart 2019
Agendapunt	30
Datum initiatiefvoorstel	17 oktober 2018

Onderwerp

Instemmen met het gewijzigde initiatiefvoorstel “Zeggenschap in de zorg 1 - HUP ervaringsdeskundigen!” van het lid Grooten en kennisnemen van de bestuurlijke reactie op het oorspronkelijke voorstel

Met dit initiatiefvoorstel stel ik u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare
besluiten wordt
gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het gewijzigde initiatiefvoorstel van het raadslid Grooten van 17 oktober 2018 getiteld: “Zeggenschap in de zorg 1 - HUP ervaringsdeskundigen!”, mede gezien de bestuurlijke reactie op het oorspronkelijke initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie Zorg, Jeugdzorg en Sport c.a.

Besluit:

- I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
- II. het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:
De aanbevelingen in dit initiatiefvoorstel te vertalen in een opfrissing van het beleid op het gebied van ervaringsdeskundigheid, met in het achterhoofd de democratiseringsopgave van dit college, en deze voor te stellen aan de raad.
- III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het oorspronkelijke initiatiefvoorstel.

Wettelijke grondslag

Art. 147a, lid 1

Art. 39 Reglement van orde voor de raad van Amsterdam

Initiatiefvoorstel

Inleiding

Dit college heeft een grote ambitie als het gaat om democratisering. In het coalitieakkoord staat te lezen: “Samen met de stad stellen we een ambitieuze agenda voor democratische vernieuwing op waarin we onderzoeken hoe de participatieve en representatieve democratie kunnen worden vernieuwd, versterkt en uitgebreid. Doel is inwoners van Amsterdam grotere zeggenschap te laten hebben over hun directe omgeving, gemeentelijke dienstverlening en de stad als geheel.”

'Zelfredzaamheid', 'Eigen regie', het zijn kreten die je vaak hoort in discussies over zorg. Veel politieke partijen betogen in debatten dat het om mensen gaat en niet om cijfers. Uit onderzoek van de patiëntenfederatie blijkt dat mensen als patiënt en cliënt steeds mondiger worden. De vraag is of dit voor een brede groep mensen geldt en wat het effect is van dat mondiger worden. Hogeschool Windesheim deed hier eerder al onderzoek¹ naar. Uit het onderzoek blijkt dat de mate van keuzevrijheid in de zorg erg verschillend is en met name lijkt samen te hangen met de flexibiliteit van een zorgorganisatie. Hoe flexibeler hoe meer keuzes met als gevolg meer maatwerk. Hoe inflexibeler, hoe minder keuzes met als gevolg eenheidsworst.

Dit initiatiefvoorstel gaat over zeggenschap in de zorg. Over regie hebben over je eigen leven. Kunnen kiezen. Over je stem laten horen, maar ook gehoord worden. Over hoe verhalen en ervaringen van mensen die zorg ontvangen bijdragen om ook voor andere mensen de zorg beter te maken.

Waarom denkt GroenLinks dat daarmee de zorg beter wordt? Mensen die het zelf meemaken vertellen vaak hele andere verhalen dan stapels beleidsstukken. Ervaringsdeskundigen kunnen ook soms met betere ideeën komen hoe je iets beter, goedkoper en efficiënter aan kunt pakken, doordat zij soms jarenlange ervaring hebben. Grote lacunes in het beleid, menselijke fouten en waar beleid niet werkt, blijken het beste uit de praktijk.

Maar ook juist kleine dingen als bejegening en communicatie zijn vaak cruciaal in een overgeorganiseerd systeem van regels, contracten, uren en bureaucratie. Die kleine dingen moeten we blijven zien en ons bewust zijn van wat het betekent voor mensen om zorg nodig te hebben. Let wel: dit betekent niet dat enkel negatieve verhalen of klachten gedeeld moeten of hoeven te worden. Juist ook positieve verhalen en ervaringen kunnen de zorg beter maken. Delen wat goed gaat kan inspiratie geven aan anderen en zorgverleners en professionals sterken in het werk dat zij dagelijks doen.

>>Jason Bhugwandass is een van de ervaringsdeskundigen die de laatste maanden heel actief naar voren trad. Hij sprak ook indrukwekkend in bij de commissie ZJS. Hij verwoordt het zo: Als ik één hulpverlener beter maak, profiteren daar tientallen jongeren van."²

Reeks voorstellen 'Zeggenschap in de zorg'

Omdat de GroenLinksfractie denkt dat democratisering juist ook moet plaatsvinden in het leven van alledag, is dit voorstel de eerste in een vijfdelige reeks. We definiëren in dit geval 'zorg' breed en doelen hiermee dus ook op de jeugdzorg. Dit eerste voorstel gaat vooral over cliënten en patiënten, in volgende voorstellen zullen ook de medewerkers in de zorg aan bod komen.

Ook op andere onderwerpen zoals werk en inkomen, onderwijs en armoede kun je nadenken over meer zeggenschap en keuzevrijheid. Laat dit voorstel een aanzet zijn om ook breder in het publieke domein na te denken hoe we mensen meer zeggenschap geven en hoe we kunnen profiteren van hun ervaringen om dingen beter te maken.

De voorstellen in deze reeks hebben de volgende titels:

1. HUP ervaringsdeskundigen!
2. Maatwerk maar dan echt
3. #minderbureaucratie voor kleine initiatieven
4. Begrijpen jullie het nog?

---

¹ http://www.invoorzorg.nl/docs/ivz/literatuur/VGZ%20-%20Rapportage%20Zeggenschap%20in%20Zorg_april2011.pdf

² <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4448956/jason-20-wil-revolutie-jeugdzorg>

---

5. 'Zachte stemmen terugbrengen in het debat'

GroenLinks zal de komende periode iedere maand met een voorstel komen. Alle voorstellen worden met input van cliënten/ervaringsdeskundigen geschreven. Dit eerste voorstel is ook meteen een uitnodiging aan mensen die mee willen lezen, denken en helpen.

Hoe past dit voorstel in bestaand beleid van de gemeente?

In de 'Doorontwikkeling Sociaal Domein' staan twee heldere verbeterpunten beschreven die naadloos aansluiten bij dit initiatiefvoorstel:

> "Het perspectief van de Amsterdammer moet, meer dan nu het geval is, leidend zijn voor de geboden zorg en dienstverlening. Zorg en ondersteuning moeten naadloos aansluiten bij de behoefte en mogelijkheden van de Amsterdammers die met een probleem bij ons aankloppen. Waar hebben zij precies behoefte aan? Wat kunnen zij er zelf aan doen om het probleem op te lossen en waar kan de gemeente hulp of ondersteuning bieden? In de praktijk blijkt dat uitgangspunt niet altijd de standaard in werkprocessen en routines. Vooral bij complexe situaties en meervoudige problemen blijkt dat de optelsom van regelingen niet automatisch leidt tot een adequate integrale oplossing. [...] Zo is maatwerk eerder uitzondering dan regel."

> "Cliënten-ervaringsdeskundigen worden nog onvoldoende vanaf het begin betrokken bij het verbeteren van beleid en uitvoering of om te komen tot innovaties. Om recht te doen aan de behoeften en wensen van Amsterdammers bij het verbeteren en/of innoveren van de zorg en ondersteuning in het sociaal domein, is het van belang hen eerder in het proces een stem te geven. Nu is het nog vaak zo dat cliënten/ervaringsdeskundigen adviseren nadat een verandering en/ of verbetering reeds beschreven is in (beleids)voorstellen."

Waar dit eerste voorstel concreet toe oproept

Erken de waarde van de input van ervaringsdeskundigen en waardeer dit ook met tijd, capaciteit en geld. Heel vaak zien we nu dat de inzet van ervaringsdeskundigen een 'projectje erbij' is. Mooi voor een middag op een congres of tijdens een bijeenkomst. GroenLinks denkt dat als we echt willen dat de stem van ervaringsdeskundigen invloed heeft, dit veel structureler moet. Ook voor de mensen om wie het gaat. Ze zetten zich nu vaak keihard in voor anderen tegen een vrijwilligersvergoeding of niets, terwijl ze daarnaast een eigen bestaan opbouwen en soms de eindjes aan elkaar moeten knopen. Wij denken dat er pas een gelijkwaardig gesprek kan ontstaan als ervaringsdeskundigen voor vol worden aangezien. Dat betekent ook dat we mensen niet enkel moeten zien als 'cliënt-ervaringsdeskundigen'. Het zijn opgroei-ervaringsdeskundigen, levens-ervaringsdeskundigen, maar ook als mens in deze maatschappij en stad. Als kind, als iemand met psychische uitdagingen, als iemand die uit de kast komt, iemand die ontslagen wordt etc.

Hoe kunnen we dit doen?

Aanbevelingen voor vertaling in nieuw beleid:

1. Wees een inclusieve werkgever en neem ervaringsdeskundigen als gemeente in dienst en laat ze vanaf de totstandkoming van beleid meepraten. Benut bestaande ervaringskennis en geef interne scholing om hier ervaringsdeskundigheid van te maken. Organiseer eens in de zoveel tijd een bijeenkomst met ervaringsdeskundigen en pas het beleid zo nodig aan op basis van hun input.
2. Scherp de eisen bij aanbesteding van zorg en jeugdhulp aan: Zie erop toe dat de inzet van ervaringsdeskundigen geen afvinkhokje wordt maar dat instellingen laten zien op welke manier de zeggenschap van mensen vergroot wordt en gelijkwaardig omgaan met ervaringsdeskundigen. Schep daarnaast ruimte voor hulpverleners om te delen en normaliseer ervaringskennis, juist

-
- ook bij hulpverleners. Denk hierbij niet alleen het fysiek inzetten van ervaringsdeskundigen maar ook aan hoe via sociale media en laagdrempelige communicatievormen zoals WhatsApp de stem van mensen gehoord kan worden. Bekijk dit ook als kans om meer diversiteit binnen de zorgorganisaties en de gemeente te krijgen en talent te scouten. Ervaringsdeskundigheid kan de zorg diverser en intersectioneel maken.
3. Geef kleine initiatieven die ervaringsdeskundigen opleiden en afvaardigen veel meer zekerheid. We kennen in de stad prachtige initiatieven als TeamED, Expex, etc. Clubs die van kleine subsidie naar kleine subsidie gaan en zo hun middelen bij elkaar sprokkelen. Veel tijd en energie gaat zitten in het (jaarlijks) aanvragen en verantwoorden van subsidiebedragen. Tijd die ook in hun mooie werk zou kunnen worden gestoken. Onderzoek of meerjarige subsidierelaties mogelijk zijn en verklein de hoeveelheid bureaucratie om aan te vragen.
  4. Laat in de Participatieparagraaf ervaringsdeskundigen aan het woord. Dit gemeentebestuur is van plan om voor in het nieuwe beleid een paragraaf toe te voegen op welke manier mensen betrokken zijn geweest bij de totstandkoming en uitwerking van plannen. Als het gaat om beleidsstukken over zorg, zouden wij graag de stem van ervaringsdeskundigen daarin terugzien. Liefst met concrete voorbeelden en verhalen uit de praktijk.
  5. Verzamel best practices van andere gemeentes en landen op het gebied van de rol van ervaringsdeskundigheid in de zorg. Deze voorbeelden kunnen ons helpen om de rol van ervaringsdeskundigen vorm te geven en te versterken.

Stukken

Meegestuurd
Ter inzage gelegd

Bestuurlijke reactie op het oorspronkelijke initiatiefvoorstel
n.v.t.

Het lid van de gemeenteraad van Amsterdam

L. Grooten
